

főiskolai oktató (**részfoglalkozású**) és gyógypedagógiai tanár, rajztanár
(**részfoglalkozású**)

Vizuális alapozó, vizuális művészeti, és művészet-pedagógiai tárgyak oktatása nappali, levelező és esti tagozaton, szakdolgozat irányítás, záróvizsgáztatás, felvételiztetés; az iskolában rajztanítás, művészeti terápiás foglalkozások vezetése.

- **2000-2005**

ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar (1097 Budapest, Ecséri út 3.)

oktató, főiskolai docens (**teljes foglalkozású**)

Vizuális alapozó, vizuális művészeti, és művészet-pedagógiai tárgyak oktatása nappali, levelező és esti tagozaton, szakdolgozat-irányítás, záróvizsgán, felvételin elnöki feladatok ellátása.

- **2005- jelenleg is**

Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar, Általános Gyógypedagógiai Tanszék (1097 Budapest, Ecséri út 3.)

óraadói tevékenység, főiskolai oktató, nyug. főiskolai docens

Két tanegység ellátása: LBÁA-099: Betekintés a vizuális terápiákba

ESZAVA-356: Vizuális művészeti pedagógiai terápia

- **2005- jelenleg is**

Sándor Éva egyéni vállalkozó (nyugdíjas)

Felsőfokú oktatás – pedagógus továbbképzés

oktató, szervező

A „Személyiség és képességfejlesztés vizuális neveléssel tanulási és/vagy magatartási problémákkal küzdő, valamint atipikusan fejlődő gyermekek és felnőttek számára” című 120 órás pedagógus-továbbképzések megszervezése, évente egy vagy két tanfolyam lebonyolítása (előadások, sajátélményű gyakorlatok, szemináriumok, konzultációk tartása, terepgyakorlatok szervezése, tanfolyam-záró dolgozatok irányítása és értékelése, kapcsolattartás és konzultáció a már végzett hallgatókkal).

SZAKMAI ÉLETUTAMNAK HÁROM FŐ IRÁNYA VAN

1. A mai nevén ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karán eltöltött 37 év alatt a meglévő egyetlen vizuális alkotó jellegű tantárgy helyett 13 új tantárgyat dolgoztam ki önállóan és kollégákkal való együttműködésben. Ezeket rendszeresen oktattam, ezekhez az adott időszak kívánalmainak megfelelő demonstrációs anyagot készítettem (több mint ezer diapozitív, több száz színes, képes írásvetítő fólia, számos nyers és szerkesztett terápiás munkát bemutató filmsorozat, valamint képsorozatok és filmeket tartalmazó prezentáció).
2. Immár több mint negyven éve (kisebb megszakításokkal) veszek részt a közoktatási gyakorlatban, korábban gyógypedagógusként és rajztanárként (később gyógypedagógiai művészeti terapeutaként), és ehhez kapcsolódóan tanterveket, tantervi útmutatókat, kézikönyvet írtam, komplex tantervi programokat dolgoztam ki önállóan és más szakemberekkel team-munkában, kutatásokban, ill. pedagógiai kísérletekben vettem részt, valamint tankönyveket készítettem.
3. Leglényegesebb szakmai teljesítményem a gyógypedagógiai művészeti terápia megalkotása és gyakorlati elterjesztése, ami a mai nevén az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karán, fő munkahelyemen (ma már 6 éve nyugdíjas óraadó vagyok) eltöltött 37 évhez fűződik. Ennek a témakörnek a részleteit az oktatással, a kutatással és a közoktatással való szoros összefüggése miatt az első két ponthoz kapcsolódóan fogom bemutatni.

A terápiás munkára való képességet önképzéssel, a FEFA-kutatás keretében, valamint az azóta is folyamatosan működő saját gyakorlatom révén, és az alábbi kurzusokon való részvétel útján szereztem meg:

- Prof. Karl-Heinz Menzen (pszichoterapeuta) - Katholische Fachhochschule, Freiburg – kurzusai (négy éven keresztül egy-egy hét) a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán, 1992-1995.
- Diane Waller – pszichoterapeuta – (Goldsmiths' College, University of London Art Psychotherapy Unit) által vezetett kurzus, 1992. ápr. 10-17.
- „Sajátélményű művészetterápiás kurzus” Eva Mees- Christeller (Hollandia) vezetésével – 30 óra. Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, 1995. márc. 6-10.

A fent említett három témakörben végzett tevékenységem időben szinte teljesen egybeesett és összefonódott. Amikor a közoktatás számára tantervet és kézikönyvet írtam, akkor azt a főiskolai oktató munkámban a módszertani tanegységemben is hasznosíthattam. Oktatóként, kutatási tevékenységem során az általam kidolgozott gyógypedagógiai művészeti terápiát közoktatási intézményekben kipróbálhattam és bevezethettem. Az iskolákban működő terápiás gyermekcsoportok pedig az általam oktatott terápiás tantárgyaim számára gyakorlótérenül szolgálhattak.

- **A Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán, később az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Karán, majd az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karán végzett oktatói és kutatói tevékenységem**
 - **1975-1977: Oligofrénpedagógiai Tanszék**
 - A kiegészítő iskolai rajz és gyakorlati foglalkozás tantárgy módszertana tantárgy kidolgozása és oktatása.
 - Nappali és levelező tagozatos hallgatók iskolai gyakorlatának vezetése.
 - Szakdolgozat irányítás.
 - Évente két alkalommal kiállítás rendezése a főiskolai hallgatók munkáiból.
 - **1977-2005: Általános Gyógypedagógiai Tanszék**
 - Rajz alapozó tantárgy kidolgozása és oktatása.
 - Rajz speciálkollégium kidolgozása és oktatása.
 - Kézművesség speciális kollégium kidolgozása Apostol Évával és vezetése.
 - Rajz tantárgy-pedagógia tantárgy kidolgozása és oktatása.
 - 1984-92 között minden évben alkotótábor szervezése a főiskolai hallgatók számára.
 - 1992-95: A vizuális művészeti terápia megalkotása, a terápiás tantárgyak kidolgozása.
 - Pedagógiai terápiás tantárgyak oktatása és a hozzájuk tartozó képzési anyagok elkészítése nappali és esti tagozatos hallgatók számára:
Bevezetés a vizuális terápiákba
Képi kifejezés és feszültségoldás
Vizuális művészeti pedagógiai terápia
 - 2000-től egyéb művészeti neveléssel kapcsolatos tantárgy kidolgozása és oktatása:
A képi kifejezés jelzésértéke
Kreatív képességek fejlesztése
Manuális képességek fejlesztése
A bábkészítés alapjai
A képi kifejezés technikái
Rajzolás - festés
 - Szakdolgozat irányítás.
 - Évente két alkalommal kiállítás rendezése a főiskolai hallgatók munkáiból
 - Vizuális kifejezés és képességfejlesztés című tantárgy kidolgozása Erdei Gáborral és oktatása.
 - **2006- jelenleg is:**
 - Két tanegység ellátása:
LBÁA-099: Betekintés a vizuális terápiákba
ESZAVA-356: Vizuális művészeti pedagógiai terápia

- **Kutatás:**

- A „hatos főirány” című kutatás keretében három éves komplex művészeti nevelési kísérlet vezetése két budapesti iskolában (1984-87).
- Részvétel a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola és az Országos Pedagógiai Intézet „Korrektív célú integratív hatásrendszer (Örömkola)” című kísérleti programjában. A kísérleti program művészeti blokkjában a vizuális-kreatív-manuális tananyag kidolgozása. (1987-1990).
- A Felzárkózás az Európai Felsőoktatáshoz Alap Felsőoktatás-fejlesztési Programjának keretében a 263/1/III. kutatási résztéma vezetése (12 tagú kutatócsoport és két kísérleti gyermekcsoport munkájának koordinálása), és ezen belül művészeti pedagógiai terápiás rendszer kidolgozása szociálisan hátrányos helyzetű és különféle tanulási korlátozottsággal élő gyermekek számára (1992-95).

A kutatás eredményeként három kiadvány készült. (1. publ. jegyzék: 5.,6.,7., 10.)

- A „Képességstruktúrák akadályozott fejlődésű gyermekeknél – a képességfejlesztés pedagógiai terápiás eljárásai” című kutatás „Vizuális képesség és kreativitásfejlesztő eljárások tanulásban akadályozott gyermekeknél” című résztémájának vezetése (1997-2000).
- A Közoktatási Modernizációs Közalapítványnak „A pedagógusképzés megújítása című pályázatán elnyert, XXIX/10. kódszámú „Nevelés művészettel, fejlesztés művészettel” című program vezetése,(10 tagú kutatócsoport munkájának és a programban résztvevő terápiás csoportok koordinálása), és a vizuális művészeti program (záró tanulmány elkészítése (2001-2002).
- A HEFOP 2.1.1. központi program „B” komponense keretében az ún. „Pedagógus-alapképzési programok kifejlesztése, Habilitáció – rehabilitáció”című tanegység struktúrájának kidolgozását végző munkacsoportban való részvétel. A vizuális terápiákra vonatkozó tananyag rész kidolgozása (2005. október, november).

- **A közoktatás fejlesztése érdekében kifejtett elméleti és gyakorlati tevékenységem időrendi sorrendben**
 - **Tantervek:**
 - A „Kisegítő iskola nevelési és oktatási terve II., III: Rajz 1-8.” tantervi anyagának elkészítése, ezekhez útmutatók, **1981.**, (1. publ. jegyzék: 2., 27., 28.), és kézikönyv készítése, **1990.**, (1. publ. jegyzék: 3.), (főiskolai képzési anyag)
 - Az „Officina Bona” minősített tantervcsalád (OKI-szervezés) „Vizuális kultúra” tananyagának elkészítése, **1997.**, (1. publ. jegyzék: 30.)
 - A Váci úti Általános Iskola szervezésében a Közoktatási Modernizációs Alapítvány, a Fővárosi Közoktatás-fejlesztési Közalapítvány, és a PRO SCHOLIS URBIS Közalapítvány támogatásával pedagógus-továbbképzések tartása és „Százszorszépítő” fantázianévvel komplex művészeti tantervi program készítése, (**1997**).
 - **Pedagógus-továbbképzés:**
 - A Fővárosi Pedagógiai Intézet megbízásából Művészeti pedagógiai terápia című 30 órás továbbképzés kidolgozása és négy féléven keresztül félévenként 30-30 órában való oktatása (**1996-98**).
 - A Fővárosi Pedagógiai Intézet megbízásából Vizuális kultúra tanítása tanulásban akadályozott gyermekek számára című 60 órás továbbképzés kidolgozása és oktatása (**1996-98**).
 - A Váci úti Általános Iskola szervezésében a Közoktatási Modernizációs Alapítvány, a Fővárosi Közoktatás-fejlesztési Közalapítvány, és a PRO SCHOLIS URBIS Közalapítvány támogatásával pedagógus-továbbképzések tartása (**1997**).
 - A Soros Alapítvány Közoktatási Kuratóriumának „Vizuális kommunikáció-vizuális nevelés” című tanár-továbbképzésén két éven keresztül 12-12 órányi előadás és gyakorlat tartása „Művészeti pedagógiai terápia hátrányos helyzetű gyermekek számára” címmel (**1997-98**).
 - A Soros Alapítvány „Kreativitás fejlesztés az iskolában - romaprogram” című tanár-továbbképzésén 18 órányi előadás és gyakorlat tartása „Művészeti pedagógiai terápia és kreativitásfejlesztés hátrányos helyzetű gyermekek számára” címmel (**1999**).
 - A „Személyiség-, és képességfejlesztés a vizuális-művészeti nevelés eszközeivel, nehezen tanuló és/vagy magatartás-problémával küzdő óvodás és általános iskolás, családban vagy gyermekotthonban élő gyermekek számára” című 120 órás pedagógus-továbbképzés kidolgozása, akkreditáltatása, majd nyugdíjas egyéni vállalkozóként a továbbképzések megszervezése, évente egy vagy két tanfolyam lebonyolítása, tanfolyamonként 100 óra megtartása (**2006-2011**).
 - A „Személyiség és képességfejlesztés vizuális neveléssel tanulási és/vagy magatartási problémákkal küzdő, valamint atipikusan fejlődő gyermekek és felnőttek számára” című 120 órás pedagógus-továbbképzés kidolgozása (az előző továbbképzés teljes körű átdolgozása), akkreditáltatása, a továbbképzések megszervezése, évente egy vagy két tanfolyam lebonyolítása, tanfolyamonként 100 óra megtartása (**2012- napjainkig**).

- **A FEFA kutatás keretében létrehozott Vizuális művészeti pedagógiai terápia (Gyógypedagógiai művészeti terápia) elterjesztése a közoktatásban (Gyógypedagógiai intézményekben, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményekben, speciális tantervű iskolákban)**

<i>Időtartam</i>	1992-1995.
<i>Tevékenység</i>	A Vizuális művészeti pedagógiai terápia és annak a Szabadfestés védelem alatt c. változatát jelentő programjában résztvevő gyermekcsoportok vezetése (I. FEFA-kutatás).
<i>Intézmény</i>	Mosonyi utcai Általános Iskola és Diákotthon Budapest Mosonyi u. 6., később Éltés Mátyás Általános Iskola, Diákotthon, Gyermekotthon és Módszertani Intézmény (1108 Budapest, Újhegyi sétány 9-11.).
<i>Időtartam</i>	1996-2009.
<i>Tevékenység</i>	Vizuális művészeti pedagógiai terápias gyermekcsoportok vezetése és a munkát időről-időre átvevő tanítványaim tevékenységének segítése, irányítása hospitálásokkal, konzultációkkal.
<i>Intézmény</i>	Éltés Mátyás Általános Iskola, Diákotthon, Gyermekotthon és Módszertani Intézmény (1108 Budapest, Újhegyi sétány 9-11.)
<i>Időtartam</i>	1995-1999.
<i>Tevékenység</i>	A Vizuális művészeti pedagógiai terápia és annak a Szabadfestés védelem alatt c. változatát jelentő programjában résztvevő gyermekcsoportok vezetése.
<i>Intézmény</i>	Általános Iskola és Óvoda, Logopédiai Szakszolgálat Budapest, (1134 Budapest, Váci út 57.)
<i>Időtartam</i>	1999-2000.
<i>Tevékenység</i>	Vizuális művészeti pedagógiai terápia vezetése értelmileg akadályozott gyermekekkel.
<i>Intézmény</i>	Általános Iskola és Diákotthon (Budapest, Diószeghy Sámuel u.)
<i>Időtartam</i>	1999-2000.
<i>Tevékenység</i>	Vizuális művészeti pedagógiai terápia vezetése neurotikus gyermekekkel.
<i>Intézmény</i>	Fővárosi Önkormányzat Nyitott Világ Iskola
<i>Időtartam</i>	1999-2004.
<i>Tevékenység</i>	Vizuális művészeti pedagógiai terápia vezetése tanulásban akadályozott gyermekekkel (két csoport).
<i>Intézmény</i>	Zuglói Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (1141 Budapest, Álmos vezér útja 46.)
<i>Időtartam:</i>	2003-2007.
<i>Tevékenység:</i>	Vizuális művészeti pedagógiai terápia segítése konzultációkkal (a csoportokat tanítványom, Hargitai Anikó vezette tanulásban akadályozott gyermekekkel).

<i>Intézmény:</i>	PRIZMA Általános Iskola és Óvoda, Logopédiai Szakszolgálat (1134 Budapest, Váci út 57.)
<i>Időtartam</i>	2008-2010.
<i>Tevékenység:</i>	Vizuális művészeti pedagógiai terápia vezetése tanulásban akadályozott gyermekekkel.
<i>Intézmény:</i>	PRIZMA EGYMI Budapest, (1134 Budapest, Váci út 57.)
<i>Időtartam</i>	2005-napjainkig
<i>Tevékenység</i>	Vizuális művészeti pedagógiai terápia segítése konzultációkkal (a csoportokat tanítványom, Répási Izabella vezeti tanulásban akadályozott gyermekekkel).
<i>Intézmény</i>	Zuglói Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (1141 Budapest, Álmos vezér útja 46.)
<i>Időtartam:</i>	2009.
<i>Tevékenység</i>	Vizuális művészeti pedagógiai terápiais gyermekcsoportban segítőként való részvétel, valamint a csoportmunka segítése konzultáció révén
<i>Intézmény</i>	Újpesti Speciális Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény - Újpesti EGYMI, (1041 Budapest, Venetiáner u. 26.)

TECHNIKAI KÉPESSÉGEK:

Számítógép-használat: Microsoft Word, Power Point, grafikai programok és Windows Movie Maker (2) programok használata, oktatáshoz szükséges egyszerű filmek készítése, az oktatáshoz szükséges demonstrációs anyag folyamatos készítése (fóliák, emlékeztető anyagok, feladatlapok, képsorozatok, filmek, prezentációk).

A gyermek-terápiákhoz szükséges fejlesztő anyagok folyamatos készítése (fóliák, vizuális játékok tervezése és kivitelezése, fejlesztő anyagok stb.).

MŰVÉSZETI JELLEGŰ TEVÉKENYSÉG:

Grafikai munkák és fotók, amik az általam készített tananyagként vagy oktatási segédanyagként megjelent kiadványokban és iskolai tankönyvekben található (1. publ. jegyzék: 1., 2., 3., 4., 8., 9., 10.).

Kiállítás:

Belső utak című önálló kiállítás a Józsefvárosi Galériában (Budapest, VIII. József krt. 70., 2006. január 31-én)

Egyéb grafikák: Szakmai kiadványok és megjelent verseskötetek borítói, tesztek képanyaga, stb.

HAZAI ÉS KÜLFÖLDI KAPCSOLATOK:

- ELTE Tanító- és Óvóképző Kar, Vizuális Nevelési Tanszék
- Magyar Iparművészeti Egyetem
- Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Szociológia Tanszék
- Néprajzi Múzeum, Roma-kutató csoport
- Comenius Tanítóképző Főiskola, Sárospatak
Vizuális Kommunikáció Tanszék
- Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola, Eger
Vizuális Kommunikáció Tanszék
- Fővárosi Pedagógiai Intézet
Gyógypedagógiai Csoport
- Országos Közoktatási Intézet
Gyógypedagógiai Csoport
- Fogyatékos gyermekekért Közalapítvány
- Prof. Karl-Heinz Menzen (pszichoterapeuta)
Katholische Fachhochschule, Freiburg

PUBLIKÁCIÓK

Könyvek

1. *Rajztanítás a kisegítő iskolában.* (1978) főiskolai jegyzet. Tankönyvkiadó, Budapest, 152 o.
2. *Tér-szín- forma tanítása a kisegítő iskola alsó tagozatán. Útmutató a kisegítő iskolai nevelés és oktatás terve rajz tantárgyának 1-4. osztályos tantervi anyagához.* (1981) OPI Gyógypedagógiai Osztálya Gyógypedagógiai továbbképzési könyvtára 11. Budapest
3. *Rajztanítás gyógypedagógusoknak. Rajz kézikönyv az általános iskola 1-8. osztálya számára gyógypedagógusoknak.* (1990) Tankönyvkiadó, Budapest, 127 o.
4. *Apostol É. – Sándor É.: Gyöngyből, textilből, agyagból, papírból.* (1993) Szent Gellért Egyházi Kiadó, Budapest, II. kötet 45 o.
5. *Sándor É. – Horváth P. Képzőművészeti pedagógiai terápia.* (1995) Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, Budapest, 141o.
6. *„Szabadfestés védelem alatt” Képzőművészeti pedagógiai terápia tanulásban akadályozott, diákokthonban élő, 7-10 éves gyermekek számára.* (1996) Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, 47o.
7. *„Az én házam, és a te házad”* (szerk.) (2003) ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest, 65 o.
8. *Sándor É. - Pankovics Á.: Rajz és kézművesség az általános iskola 7. osztálya számára.* (2004) Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 3-23. és 50-61. o.
9. *Sándor É. – Pankovics Á.: Rajz és kézművesség az általános iskola 8. osztálya számára.* (2005) Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 3-26. és 57-62. o.
10. *Fejlesztés művészettel.* (2006) ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest, 93 o.

Könyvrészek, tanulmányok, folyóiratcikkek

11. *Képsorozatok a kisegítő iskolai korrekció tantárgyhoz.* (1973) Korrekció tanulmánykötet, OM. Budapest,
12. *A kisegítő iskolai rajztanítás elsődleges célja az alkotóképesség fejlesztése.* GYOSZE 1975. 3. évf. 1. sz. 50-54. o.
13. *Tanmenetkészítés a kisegítő iskolai rajztanításhoz.* GYOSZE 1975. 3. évf. 1.sz. 124-142.o.
14. *Természet utáni tanulmányok a kisegítő iskolai rajzórán.* (1975) A Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola 8. évkönyve, 415-454.o.
15. *A rajz tanterv korszerűsítése.* Gyógypedagógia 1981. 2. sz. 37-42.o.
16. *Sándor É. – Apostol É. – Pákozdi J-né: Vizuális nevelési kísérlet a kisegítő iskolában.* (1987) Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola tudományos közleményei X. Évkönyv (szerk.: Pálhegyi Ferenc) Budapest, BGGYTF, 40-46.o.
17. *Sándor É. – Horváth P.: Művészet és képességfejlesztés. Pedagógiai diagnosztika és terápia a vizuális művészetek eszközeivel.* A Szociális Munka Alapítvány Kiadványa. Budapest, 1993/6. 96-106.o.
18. *„Én festő vagyok”. Én-tudat formálódás, személyiség- és képességfejlődés egy művészeti-, kézműves klubban. Életminőség-fejlesztő speciális mozgalmak a fogyatékosügyben* (szerk.: Göllesz V.) A Szociális Munka Alapítvány Kiadványa, 1993/9. 90-98.o.

19. *Művészetterápiáról gyógypedagógusoknak.* In: Vizuális képességek fejlődése (1995) (szerk.: Kárpáti Andrea) Nemzeti tankönyvkiadó Rt, Budapest, 354-365. o.
20. *Művészet, kreativitás, lelki egészség.*
GYOSZE XXIV. évf. 2. sz. 1996. 81-91. o.
21. *Képzőművészeti pedagógiai terápia. Speciális személyiségfejlesztés a vizuális kifejezés segítségével, hátrányos helyzetű gyermekek számára.*
Fejlesztőpedagógia 1996/1. 48-59. o.
22. *A kis bohóc keresi a NAP-világot.* In: „Az én házam, és a te házad” (szerk.: Sándor Éva) (2003) ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar, Budapest, 25-35. o.
23. *Személyiségfejlesztés művészettel. Gyógyító pedagógiai művészeti terápia.* In: Gyógyító pedagógia. Nevelés és terápia (2004) (szerk.: Gordosné Szabó Anna) Medicina Könyvkiadó Rt., Budapest, 495-517. o.
24. *Auer É. – Fótiné Hoffmann É. – Mohr M. – Radványi K. – Sándor É. - Schiffer Cs. – T. Kovács L.: Habilitációs és rehabilitációs tevékenységek. Kézikönyv a pedagógusképző intézmények részére.* (2007) SuliNova Közoktatás-fejlesztési és Pedagógus-továbbképzési Kht., Budapest, 111-115. o.
25. *Auer É. – Fótiné Hoffmann É. – Mohr M. – Radványi K. – Sándor É. - Schiffer Cs. – T. Kovács L.: Habilitációs és rehabilitációs tevékenységek. CD-ROM a pedagógusképző intézmények részére.* (2008) Educatio, Budapest.
26. *„Szabadjestés védelem alatt” Képzőművészeti pedagógiai terápia.* In: *Tanulmányok a tanulásban akadályozottak pedagógiája és határtudományai köréből* (2008) Educatio, Budapest 245-255. o.

Tantervek

27. *A kisegítő iskola nevelési és oktatási terve II. Rajz. 1-4. osztály.* (1980) OM. 211-230. o.
28. *A kisegítő iskola nevelési és oktatási terve III. Rajz 5-8. osztály* (1982) OM. 331-350. o.
29. *Lévai J. – Sándor É. – Sal I-né – Urbánné Varga K.: A korrektív célú integratív hatásrendszer kísérleti programja (örömiskola). Tananyag feldolgozási javaslat 1-3. osztályos enyhén értelmi fogyatékos gyermekek neveléséhez.* (1990) Országos Pedagógiai Intézet Budapest, 107 o.
30. *Officina Bona: Vizuális Kultúra*
Minősített mikro-tanterv (OKI, 2001.) 12-160. o.

Előadások

31. *Művészeti terápia és képességfejlesztés.* Előadás a Benedek Elek Általános Iskola és EGYMI „Az intézményi módszer és rendszerbeli megújulás” című budapesti konferenciáján, 2003. február 22.
32. *Szabadjfestés védelem alatt.* Előadás az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karának a Tudomány Napja alkalmából rendezett konferenciáján. 2006. november 23.
33. *Sárkányok, boszorkányok és a „Kis bohóc”.* *Művészeti pedagógiai terápia.* Előadás a Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének „A művészet felemel” című konferenciáján. Művészetoktatással az esélyegyenlőségért szekció. Budapest, 2006.
34. *Tamás K., Deszpot G., Sándor É.: Sándor Éva képzőművészeti pedagógiai terápiaja.* Előadás az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar „Áramlásban” c. művészetterápiás konferenciáján, 2007. november 24.
35. *Művészet a tanulásért – művészeti pedagógiai terápia.* Előadás a Corvin Művelődési Házban „Nyílt Nap a Sérült Emberekért. Esélyegyenlőség a közművelődés és kultúra közvetítésével” című program keretében. 2008. október 30. Budapest.
36. *Művészeti terápia a pedagógus fejlesztő tevékenységének szolgálatában.* PRIZMA NAPOK – „Felelősség, szolgáltatás, együttműködés” című konferencia, Fókuszban a pedagógus szekció, 2008. dec. 3-5. Budapest.
37. Sándor Éva – Tamás Katalin: Kép születik. Gesztus és mozgás. 90 perces műhelymunka tartása az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar „Áramlásban” c. művészetterápiás konferenciáján, 2009. ápr. 25-én.